

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ РОЗДІЛУ «ХІМІЯ ЕЛЕМЕНТІВ»

Ткачук О.В., викладач
Запорізький національний університет

Запорізький національний університет, як навчальний заклад України, здійснює підготовку майбутніх фахівців згідно концептуальних положень про вищу освіту, викладених в Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті та Законі про вищу освіту [1].

Сучасний ринок праці ставить вимоги до підготовки вчителів – поєднання ґрунтовних знань з предмета та вміння їх застосовувати в майбутній професійній діяльності. Враховуючи прискорений випереджувальний інноваційний розвиток освіти і науки, викладачі кафедри хімії, проводять підготовку майбутнього вчителя хімії, з урахуванням вимог, які висуваються до особистості для самоствердження і самореалізації впродовж професійної діяльності.

Особливого значення в підготовці майбутніх учителів у сучасних умовах набуває поєднання фундаментальної освіти, глибокого засвоєння наукових базових знань професійної діяльності з формуванням практичних умінь і навичок.

Актуальним для такої підготовки було і залишається формування у майбутніх учителів вміння трансформувати набуті знання у майбутню педагогічну діяльність.

Метою статті є розкриття досвіду формування професійних якостей у майбутніх учителів хімії під час вивчення розділу «хімії елементів» у Запорізькому національному університеті.

Для досягнення такої мети при вивченні курсу «Неорганічна хімія» розділу «Хімія елементів», основна увага приділяється взаємозв'язкам між хімічним та іншими блоками підготовки вчителя хімії у вищому навчальному закладі [2].

Технологія підготовки майбутніх учителів хімії до навчання учнів, впроваджувалась з використанням модульного навчання; була розроблена і дидактично забезпечена система аудиторної та самостійної роботи студентів; складені модульні контрольні завдань, орієнтовані на визначення засвоєності пізнавальних завдань, що підлягають обов'язковому виконанню та оцінюванню, а також індивідуальних завдань, які дозволяють студенту проявити свій дослідницький потенціал, а викладач може оцінити глибину засвоєння теоретичних основ та міру зацікавленості студентом обраного напрямку освіти. Впроваджена рейтингова система оцінювання навчальних досягнень, викликає у студентів - майбутніх учителів хімії бажання глибше вивчати предмети природничого напрямку для якіснішого засвоєння хімічних знань.

Лекційний курс побудований таким чином, щоб забезпечити високий рівень інтелектуально-творчого розвитку особистості; сформувати фундаментальні знання з хімії та ціннісно-мотиваційне ставлення до вивчення професійно орієнтованих дисциплін. Кожна лекція включає розділ «Сучасні досягнення» який має на меті ознайомити студентів із світовими сучасними дослідженнями, показати неперервність розвитку людських знань, розширення та удосконалення сфер їх застосування та спонукати студентів до розуміння важливості глибокого вивчення теоретичних основ, як базового підґрунтя для здійснення можливих майбутніх відкриттів.

Зв'язок теорії з практикою знаходить відображення в ході виконання лабораторних робіт, де забезпечується високий рівень інтелектуально-творчого розвитку особистості; закріплення фундаментальних законів, теоретичних знань, узагальнення умінь. На лабораторних заняттях практикується різний підхід до виконання експериментальних досліджень: індивідуальне виконання, виконання окремих дослідів групами по 2-3 студенти з подальшим поясненням отриманих результатів, та демонстраційне виконання викладачем або студентом за умови попередньої підготовки. Такий спланований підхід до

виконання дослідів дає початкові навички майбутнім вчителям хімії як індивідуальної так і групової роботи.

У підготовці майбутніх учителів хімії також важливим є формування в них умінь навчати учнів розв'язувати хімічні задачі, оскільки розв'язування задач є ефективним методом навчання хімії та способом розвитку логічного мислення учнів.

При вивченні курсу «Неорганічна хімія» розділу «Хімія елементів» [3], на лабораторних заняттях, в ході закріплення набутих знань при розв'язанні розрахункових задач, їх умови складені таким чином, щоб максимально наблизити теоретичні розрахунки до виробничо-практичних модельованих ситуацій з виробництва продуктів хімічної промисловості. Враховуючи специфіку Запорізького регіону при вивченні теми «Метали», студентам для розв'язування пропонуються задачі міжпредметного змісту, які сприяють зростанню пізнавального інтересу. Розв'язування задач формує глибоке засвоєння основних хімічних понять, теорій, законів, є простим, зручним та ефективним засобом перевірки, систематизації знань, дає можливість ефективно повторювати матеріал, конкретизувати, розширювати і поглиблювати знання [4].

Використання рейтингової системи оцінювання, спланований підхід до виконання дослідів, розв'язання задач виробничо-практичних модельованих ситуацій сприяють формуванню професійних якостей у майбутніх учителів хімії та є запорукою успішної самореалізації в майбутній професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Національна доктрина розвитку освіти//Освіта України. – 2002. – № 33.
2. Лашко Н.П., Петренко В.В., Ткачук О.В. Неорганічна хімія. Хімія елементів: Методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів I курсу біологічного факультету спеціальності «Хімія» - Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – 45 с.
3. Робоча програма навчальної дисципліни «Неорганічна хімія», напрям підготовки 6.040101 «Хімія», біологічний факультет ЗНУ, 2012. –17с.
4. Ярошенко О.Г., Іващенко О.В. Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя хімії // Вища освіта України. – 2005- №1. – С. 79 – 85.